

Wspólne przygotowywanie rodzinnych posiłków

Autorzy lekcji: dr inż. Marlena Pielak, dr inż. Małgorzata Moczowska-Wyrwisz, dr inż. Artur Głuchowski, dr inż. Piotr Sałek

Lekcja dla uczniów klas IV-VI szkół podstawowych

Materiały edukacyjne realizowane w ramach zadania pn. „Przeprowadzenie badań naukowych z zakresu żywienia dzieci i młodzieży oraz opracowanie i wdrożenie programu edukacji żywieniowej uczniów klas I-VI szkół podstawowych. Junior-Edu-Żywnienie (JEŻ)”. Zadanie finansowane ze środków Ministerstwa Edukacji i Nauki na podstawie Umowy nr MEiN/2022/DPI/96 z dnia 07.03.2022 r.

**PLANOWANIE
I
PRZYGOTOWYWANIE
RODZINNGO
POSIŁKU?**

Zastanów się przez chwilę,
podnieś rękę
i powiedz z czym Ci się
kojarzy planowanie
i wspólne przygotowywanie
posiłku?

**Kreatywna forma
spędzenia wspólnego
czasu z rodziną**

**Zdrowie psychiczne,
redukcja stresu**

**Zdobywanie
nowych
umiejętności**

**Nawiązywanie
więzi i relacji
z bliskimi**

Moc planowania i przygotowania wspólnego posiłku

**Spadek ryzyka
wystąpienia
zaburzeń
odżywiania**

**Wzrost zasobu
słownictwa
i umiejętności
komunikacji**

**Zbilansowanie diety
Mniejsze ryzyko
wystąpienia otyłości**

Rozwój sensoryczny

1. Planowanie posiłku

należy uwzględnić:

- ✓ rodzaj
- ✓ liczbę osób
- ✓ dostępność składników w domowych zapasach
- ✓ zasoby finansowe
- ✓ **alergie/ nietolerancje**
- ✓ oraz indywidualne **preferencje** członków rodziny

ETAPY PRZYGOTOWANIA WSPÓLNEGO POSIŁKU

2. Zakupy:

✓ tzw. zakupy z listą

✓ efektywne

rozpakowywanie

zgodnie z wymaganiami

dotyczącymi warunków

przechowywania

Górna półka:
produkty mleczne
np. jogurty, dżemy,
ciasta

Środkowa :
produkty, które
szybko się psują,
sery, wędliny, dania
gotowe

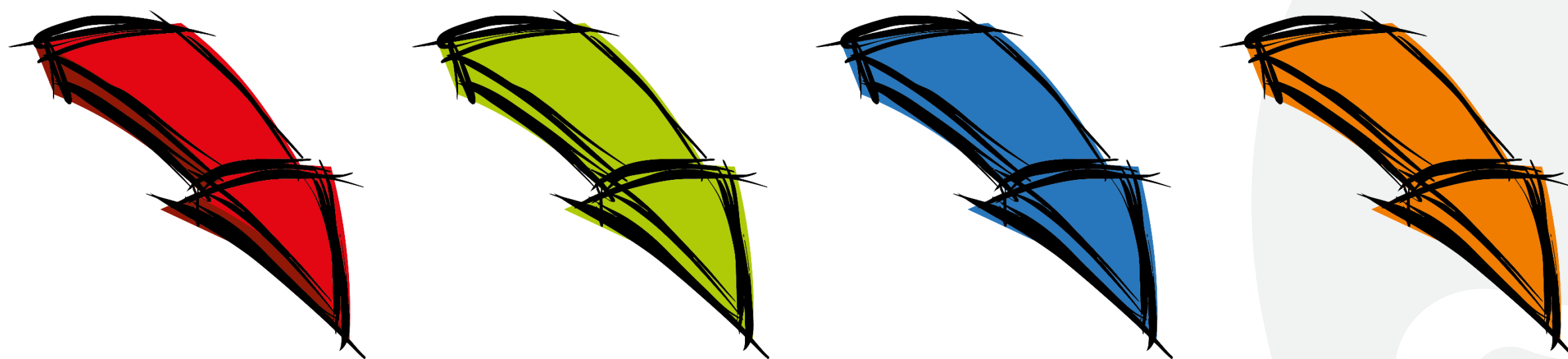
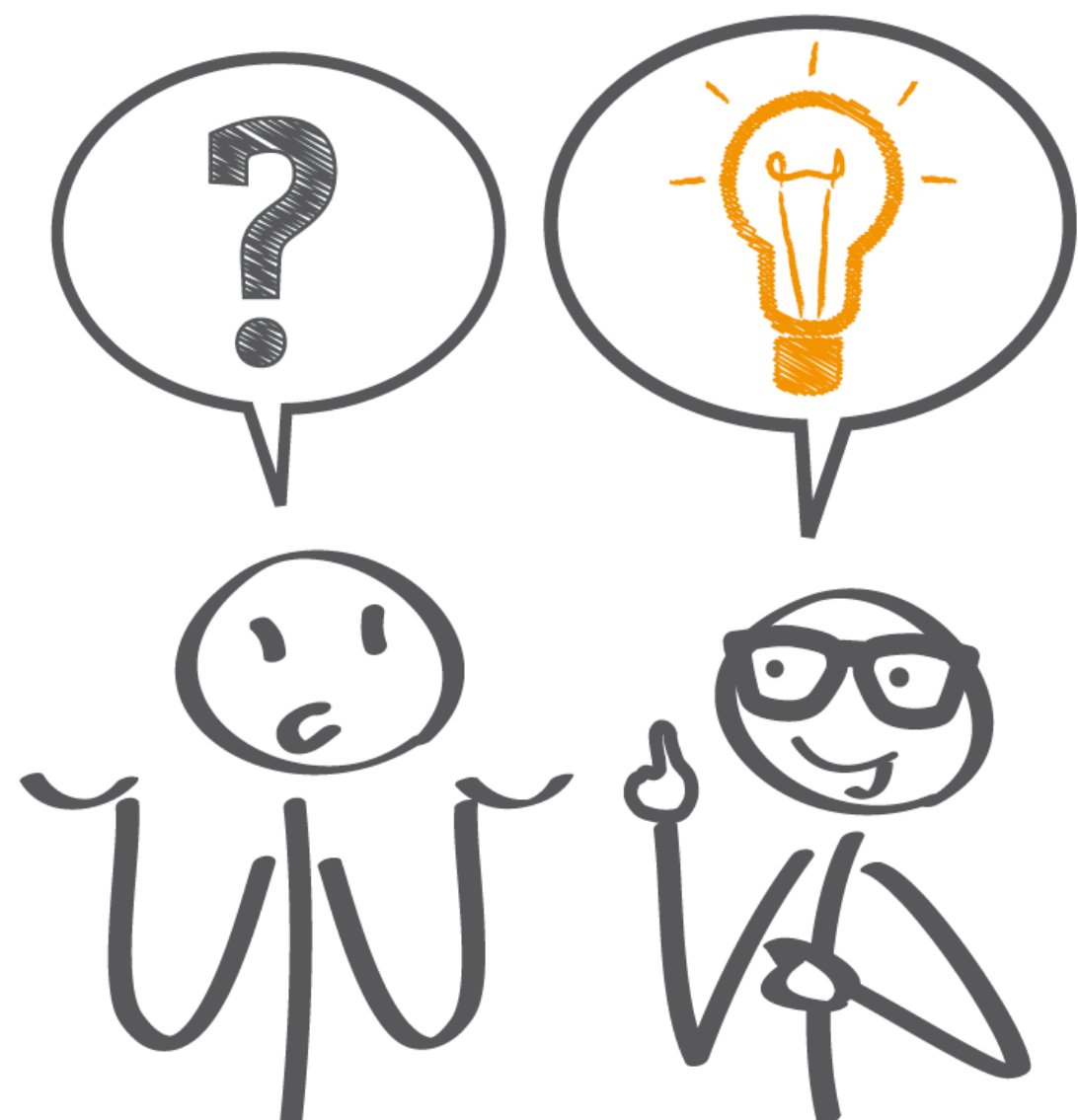
Dolna : produkty, które
najszybciej się psują,
surowe mięso, ryby

Drzwi: soki,
ketchup,
sosy, mleko

Szuflady: miejsce
o wysokiej wilgotności,
warzywa i owoce

3. Przygotowywanie posiłków zgodnie z zasadami prawidłowego postępowania technologicznego

Czyli w taki sposób by otrzymać produkt o odpowiednich walorach smakowych, przy zachowaniu najwyższej wartości odżywczej a jednocześnie z usunięciem szkodliwych związków np. drobnoustroje

3. Przygotowywanie posiłków zgodnie z zasadami prawidłowego postępowania technologicznego:

- **obróbka wstępna**

- Usunięcie zanieczyszczeń fizycznych, chemicznych, niejadalnych części
- Nadanie odpowiedniego kształtu, nadanie soczystości i smakowości mięsu

BRUDNA

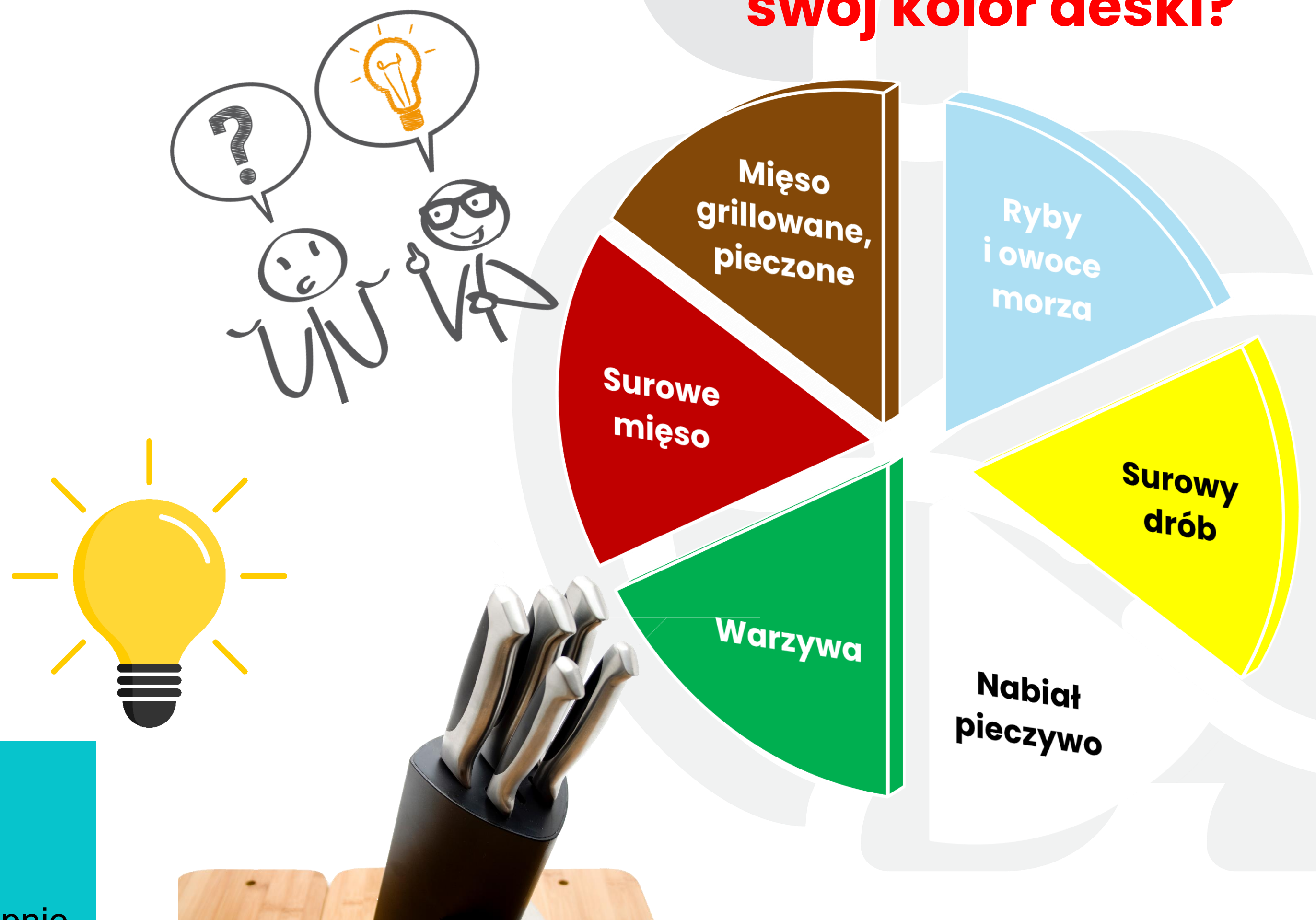
CZYSTA

Ze względu na **bezpieczeństwo mikrobiologiczne** należy:

- stosować deski o **dedykowanym kolorze** do surowca
- myć i wymieniać sprzęt np. noże, deski po użyciu
- **unikać styczności surowców brudnych i czystych**
- **myć ręce i surowce**
- proces rozmrażania prowadzić w lodówce

Czy wiesz, że produkty spożywcze mają swój kolor deski?

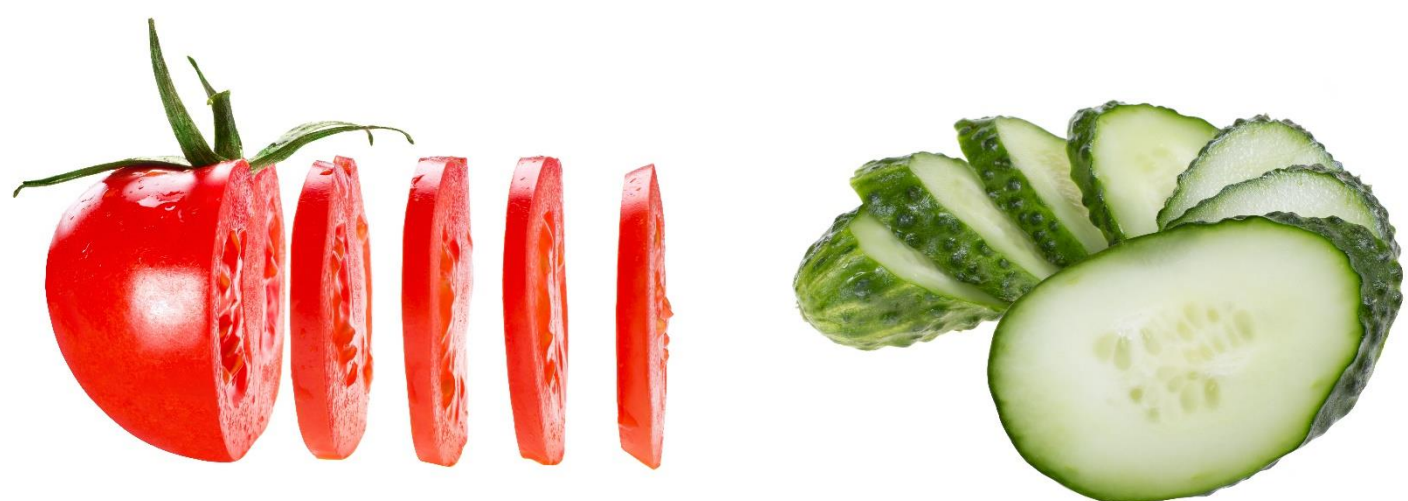
Kontaminacja

Tzw. zanieczyszczenia krzyżowe
np. gdy nożem kroimy surowego kurczaka a następnie bułkę

Czy wiesz, że przygotowując surówkę należy:

- ✓ Myć i płukać dokładnie warzywa, najlepiej w bieżącej wodzie
- ✓ Obierać cienko, płukać szybko, **rozdrabniać w sposób odpowiedni dla danych warzyw:**

PLASTRY lub PASKI

DROBNO SIEKAĆ

ŚCIERAĆ NA TARCE

PLASTERKI POPRZECZNE

SZATKOWAĆ

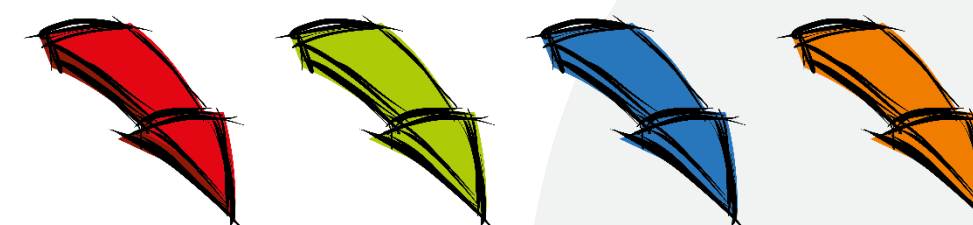
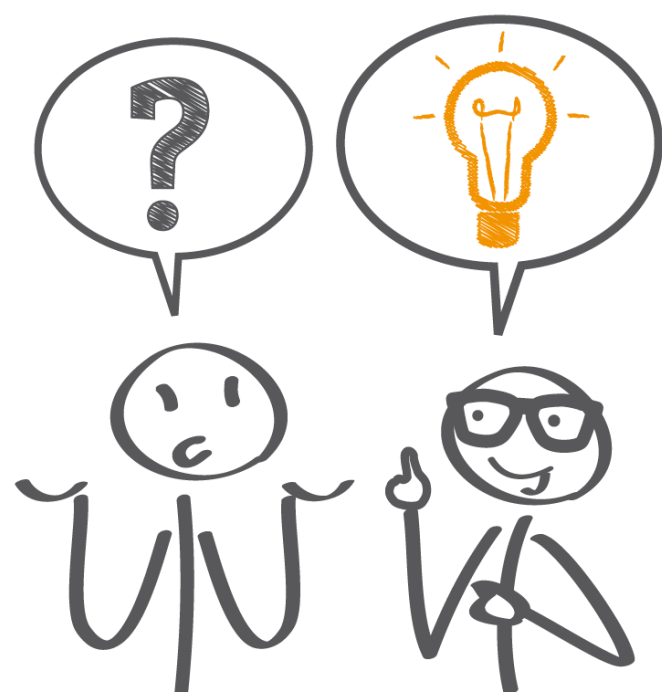

- ✓ Zakwaszać surówki naturalnymi kwasami przez dodatek warzyw czy owoców kwaśnych lub ich soku

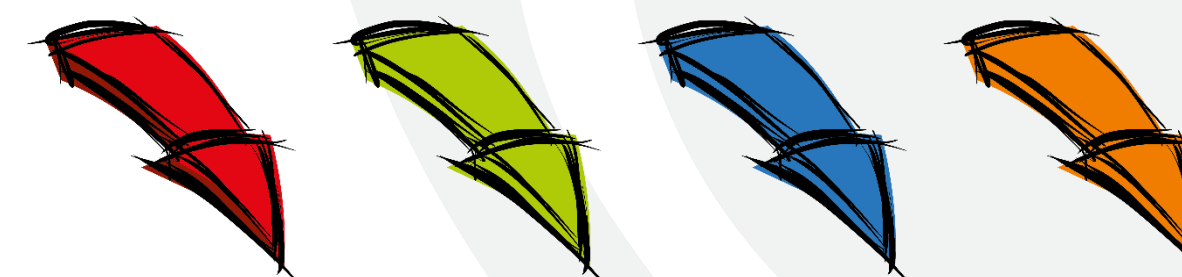
- ✓ Doprawiać surówki przed podaniem

OBRÓBKA CIEPLNA

Odpowiednia obróbka cieplna zapewnia bezpieczeństwo żywności i możliwość jej spożycia bez negatywnych skutków dla zdrowia

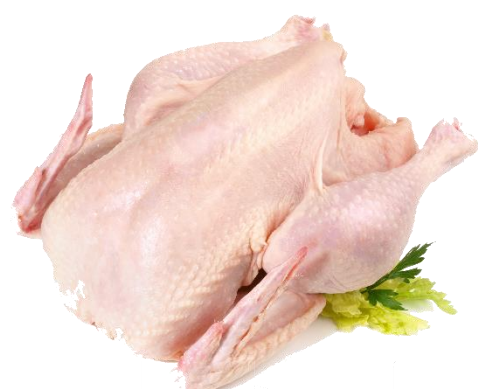

Usunięcie szkodliwej mikroflory bakteryjnej i termolabilnych toksyn

Poprawa strawności

■ 82°C dla

■ 72°C dla

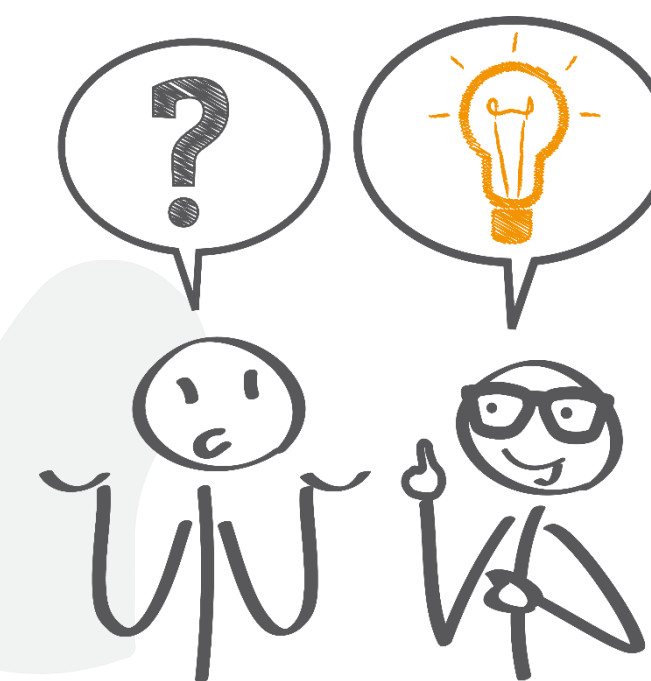
■ 70°C

■ min. 63°C

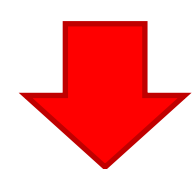

OBRÓBKA CIEPLNA WARZYW

Czy wiesz, że warzywa gotujemy zawsze od wrzątku?

Metody gotowania z użyciem mniejszej ilości wody prowadzą do

straty

w warzywach

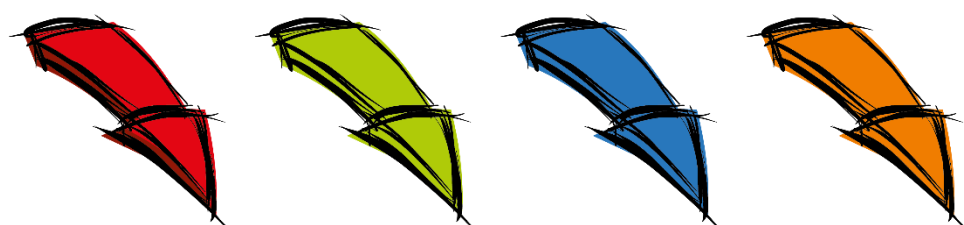
**gotować jak najkrócej, w dużej ilości
wody o obojętnym pH, z dodatkiem
mleka, bez przykrycia na początku,
kapusty nie należy solić**

**blanszować przez krótkie
ogrzewanie w naczyniu
z niewielką ilością wody**

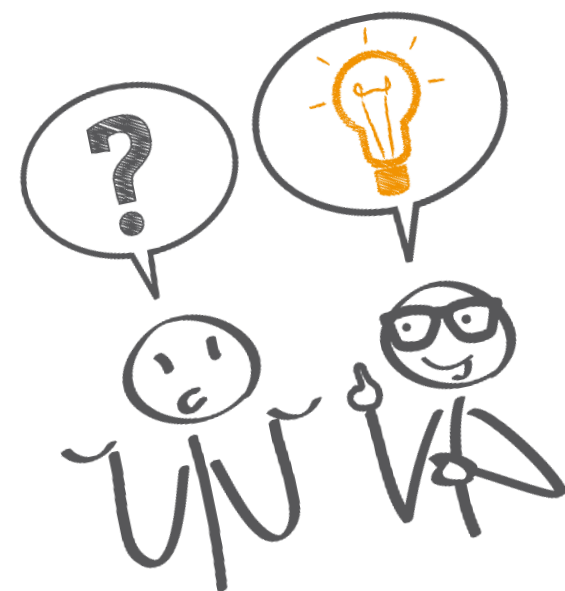

PRZYPRAWIANIE

**Kluczowe dla smakowitości,
ale czy coś więcej?**

- ✓ Wprowadzanie **nowych nut smakowych i zapachu** do potraw
- ✓ Nadanie **barwy i wyglądu**
- ✓ **Rozszerzenie asortymentu** potraw
- ✓ Stworzenie **nowych produktów**
- ✓ Oddziaływanie na konsystencje
- ✓ Przedłużenie trwałości

Czy wiesz, że przyprawy wykazują działanie prozdrowotne na organizm?

Pobudzenie trawienia, przeciwdziałanie wzdęciom i skurczom, działanie moczopędne, uspokajające

Zwiększenie apetytu, pobudzenie trawienia, działanie antyseptyczne

Czy wiesz, że doprawiając należy:

Zachować **umiar w stosowaniu przypraw**

dodawać **na początku** przygotowywania

Przyprawy **korzenne ok. 1 godz.**
obróbki cieplnej

przed obróbką cieplną i dłużej ogrzewać z potrawą

15 min przed końcem obróbki cieplnej

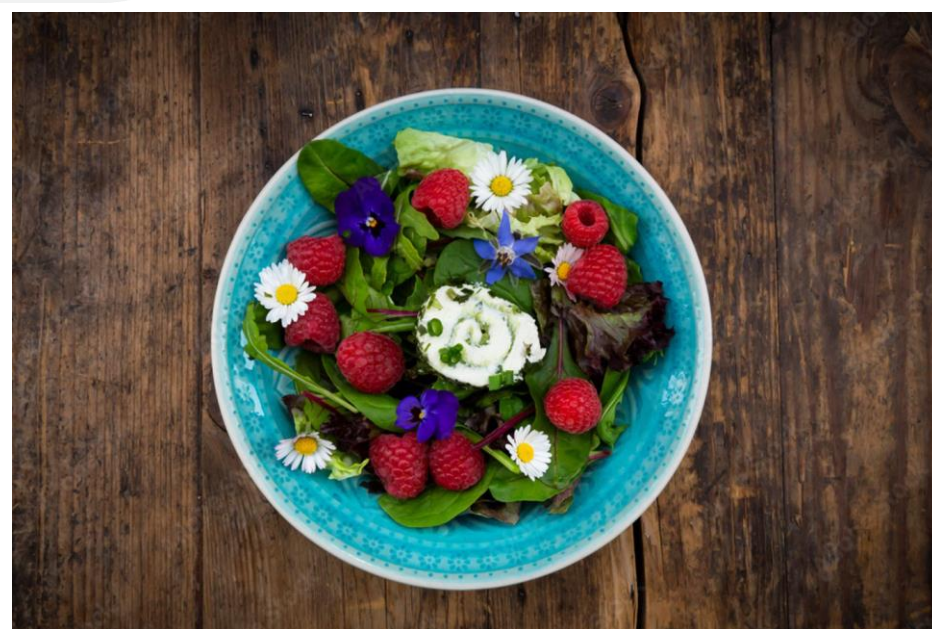
bezpośrednio przed podaniem

5 min przed końcem

nie dawać do gorącego oleju

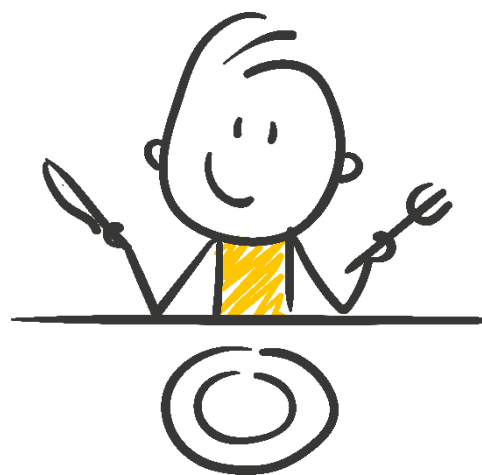

Czy wiesz, że wspólnie możecie udekorować potrawę?

Food plating to inaczej sztuka aranżacji potraw na talerzu, tak aby oprócz smaku przemawiały również do zmysłu wzroku

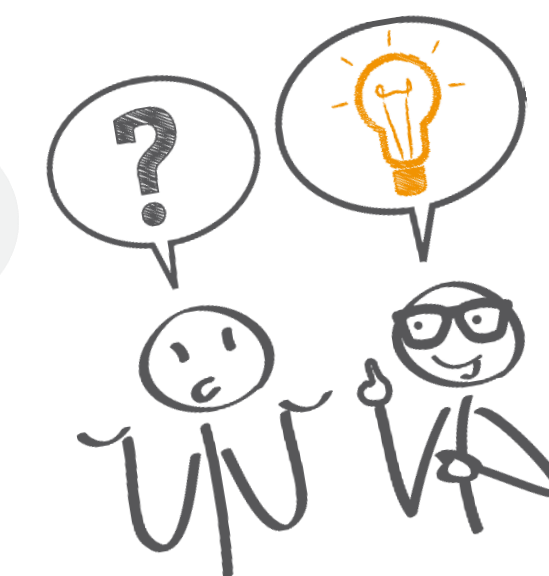

SERWOWANIE

- ✓ **Zupy** podajemy w bulionówkach, filiżankach, miseczkach
- ✓ **Dania zasadnicze** podaje się na talerzach płaskich dobranych do wielkości potrawy

Czy wiesz, że?

- ✓ desery, surówki powinny mieć temperaturę **4°C**
- ✓ **min. 75°C** w przypadku zup,
- ✓ **min 63°C** w przypadku dań na gorąco
- ✓ **min. 80°C**. w przypadku napojów gorących, jak kawa czy herbata

Dziękujemy za uwagę

Zapraszamy do zapoznania się z materiałami uzupełniającymi

Autorzy lekcji: dr inż. Marlena Pielak, dr inż. Małgorzata Moczowska-Wyrwisz,
dr inż. Artur Głuchowski, dr inż. Piotr Sałek

Lekcja dla uczniów klas IV-VI szkół podstawowych

Materiały edukacyjne realizowane w ramach zadania pn. „Przeprowadzenie badań naukowych z zakresu żywienia dzieci i młodzieży oraz opracowanie i wdrożenie programu edukacji żywieniowej uczniów klas I-VI szkół podstawowych. Junior-Edu-Żywnienie (JEŻ)”.
Zadanie finansowane ze środków Ministerstwa Edukacji i Nauki na podstawie Umowy nr MEiN/2022/DPI/96 z dnia 07.03.2022 r.